

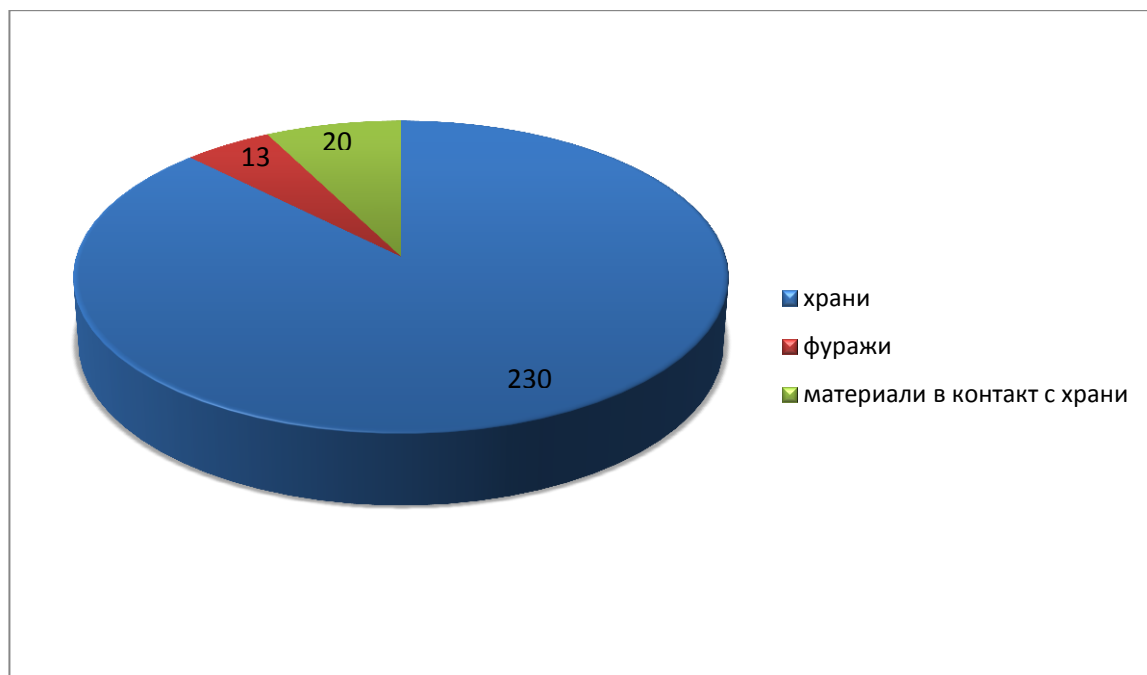
**БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА**

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Анализ на данните получени от
системата за известяване за храни и фуражи (RASFF)
за месец май 2014г.

Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (виж Приложение 1)

Общият брой нотификации за месец май е 262. Сигналите в категория храни са най-много – 230, за фуражи - 13, а за материали в контакт с храни – 20 (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на данните по отношение на разпределението по групи храни, фуражи и материали в контакт с храни.

Предупредителни нотификации – 60 подадени сигнала. Това представлява 23% от общият брой подадени сигнали за периода. Те се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти – 18 нотификации:

- **живак** в замразена акула, риба меч и риба тон от Португалия, Испания и Индонезия (12)
- **арсен** и **живак** в замразена акула от Суринам
- **Listeria** в пушена съомга от Полша
- **бензо (а) пирен** и полициклични ароматни въглеводороди в пушена херинга от Латвия

Плодове и зеленчуци – 4 нотификации:

- **хлорат** в замразени броколи от Испания
- **стъклени фрагменти** в зелени маслини от Испания
- **Salmonella Rissen** в хлорела на прах от Китай
- **епидемия от хранителен** произход от чери домати от Мароко

Фуражни суровини- 1 нотификация за **меламин** в неактивна мая от Полша

Месо и месни продукти (без птиче месо) – 3 нотификации:

- **Шига токсин продуциращ Escherichia coli** в охладено телешко месо от Холандия и в мляно месо от Италия
- **Salmonella Derby** в замразено свинско месо от Франция

Птиче месо и продукти от птиче месо – 8 нотификации:

- 2 за **Salmonella Stanley** в замразени пилета от Тайланд и от Литва
- 2 за **Salmonella spp.** в замразено пуешко месо от Бразилия; **Salmonella Typhimurium** в замразени пуешки крила от Франция;

- Остатъци от **доксциклин** в охладено пилешко месо от Белгия
- недеклаирана соя в пикантен пастет от Полша
- **Salmonella spp.** в домашни колбаси (chipolata) от Франция

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация – наличие на **Listeria** в сурово мляко и сирене от Франция

Ядки, продукти от ядки и семена – 2 нотификации:

- високо съдържание на **морфин** в макови семена от Франция; афлатоксини в фъстъци от Турция

Зърнени храни и хлебни изделия – 4 нотификации:

- **деоксиниваленол** в органични царевични питки от Белгия и Италия; и в паста от царевично брашно в Германия;
- недеклаиран **глутен** в ориз и царевичен чипс от Чехия;
- **недеклаирано мляко** в състава на торта с лимонов крем от Испания

Сладкарски изделия - 1 нотификация за недеклаиран **глутен** и фъстъчено масло в зърнени блокчета от Обединеното кралство;

Двучерупчести мекотели и продукти получени от тях – 3 нотификации:

- наличие на **Escherichia coli** в стриди от Франция
- 2 за **окадаична киселина** в замразените миди от Испания

Билки и подправки – 1 нотификация - **Bacillus Cereus** в сладък червен пипер от Испания

Супи, бульони и сосове - 1 нотификация за високо съдържание на **сулфит** в сос от Тайланд

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации:

- **силденафил тионо аналог** (14,7%) в хранителна добавка от Чехия
- **бензо-А-пирен** в органичен екстракт от зелен чай от САЩ;
- риск от предозиране с **никотинова киселина** от консумацията на хранителна добавка от САЩ и от Обединеното кралство;

Коремоноги – 1 нотификация за **кадмий** в морски охлюви от Италия

Полуфабрикати и снаксове – 2 нотификации:

- **неадекватна термична обработка** на пудинг със сливи от Обединеното кралство
- **недеклаирана соя** в консерви боб от Унгария

Материали в контакт с храни – 3 нотификации:

- 2 за **първични ароматни амини** от твърди лъжици от Холандия;
- отлепване на вътрешното покритие на форми за печене от Германия;

Нотификациите за недопуснат внос – представляват най-висок процент от общия брой нотификации за месеца - 40%, подадените сигнали за нарушения са 104.

Плодове и зеленчуци – 23 нотификации:

- 2 за **Salmonella spp.** в листа от бетел от Индия
- **Непредставен здравен сертификат** за бамя от Индия
- **малатион** в пресни чушки от Турция
- **ометоат и диметоат** в зелен боб от Кения
- **фипронил** в люти чушки от Доминиканската република
- **високо съдържание на сулфит** в сушени банани, ананас и манго от Филипините
- **афлатоксини** в сушени люти чушки от Индия
- **хлорат** в пъпеши от Хондурас
- 3 за **опити за незаконен внос** на листа бетел от Бангладеш
- **процимидон** в зелен боб от Тайланд
- **мъртви насекоми (ларви) и лошо състояние** на кафяв и червен боб от Нигерия

- **диафентиурон** в пресни чушки от Турция
- **форметанат** в пресни чушки от Турция
- **ометоат** в боб от Камбоджа
- **Salmonella spp.** в листа бетел от Тайланд
- **афлатоксини** в сушени смокини от Турция
- сушени стафидаи от Иран, **заразени с насекоми** (хлебарки и паяци)
- високо съдържание на **оцветител Е 110 - Sunset Yellow FCF** в ананас от Тайланд
- **карбендазим** в пресни чушки от Турция

Ядки, продукти от ядки и семена – 16 нотификации:

- 15 за **афлатоксини** във фъстъци от Индия, Египет, Аржентина, САЩ, Китай; в бадеми от САЩ; шамфъстък от Сирия, Иран, Турция
- незаконен внос на фъстъци с черупки от Гана

Материали в контакт с храни - 5 нотификации:

- **корозия, остатъци от хром, никел и манган** върху решетки за барбекю от Китай и Хонг Конг;
- **остатъци от олово и хром** в пластмасово покритие на картонени чинии и ножове от инокс от Китай; остатъци от хром в неръждаема стоманена кана за топлена на мляко от Китай

Риба и рибни продукти – 9 нотификации:

- **живак** в замразена риба от Нова Зеландия и ципура от Египет
- 4 за **слаб контрол на температурата** ($> -9^{\circ} \text{C}$) на замразена риба тон от Сейшелските острови; риба хек от Намибия и кефал от Мавритания
- 2 за **недекларирани яйца** в замразени рулца от раци и опашки от омар (сурими) от Китай
- **бензо-А-пирен** и полициклични ароматни въглеводороди в пушени сардини от Гана
- **кадмий** в замразена тихоокеанска риба от Тайван

Билки и подправки 1 нотификация за **афлатоксини** в цели люти сушени чушки от Индия

Главоноги и получени от тях продукти – 1 нотификация - **кадмий** в замразен калмар от Аржентина

Зърнени храни и хлебни изделия - 4 нотификации:

- **липса на здравен сертификат** за царевични пръчици и крекери от Китай и от Хонг Конг
- **карбендазим** в сварен ориз басмати от Индия
- неразрешено използване на **оцветител Е102 - тартразин** в юфка от Сингапур

Фуражни суровини - 1 нотификация за **неподходящи здравни сертификати** за храни за домашни любимци от Тайланд

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 10 нотификации:

- **неразрешено пускане на пазара** на релаксиращ чай съдържащ жълт кантарион от САЩ
- 4 за неразрешени субстанции **синефрин**, **1,3 dimethylamylamine (DMAA)** и **methylsynephrine** в хранителни добавки от САЩ
- 2 за неразрешено вещество **йохимбин** в хранителни добавки от САЩ
- **нелицензирано облъчване на касия** Nomate екстракт от Китай
- **неоторизирана хранителна добавка „зеолит“** от САЩ
- неоторизиран **клиноптилолит** в хранителна съставка в хранителна добавка от САЩ

Ракообразни и продукти получени от тях – 6 нотификации:

- забранено вещество нитрофуран (метаболит) фуразолидон в замразени скариди (*Penaeus Vannamei*) от Индия

- В замразени скариди от Виетнам и Индия – 2 нотификации за високо ниво на МДГОВ за тетрациклин **E 521 - алуминиев натриев**; остатъци над МДГОВ за **ципрофлоксацин** и за **окситетрациклин**; **нитрофуран (метаболит) фуразолидон (AOZ)**

Двучерупчести мекотели и продукти получени от тях - 4 нотификации

- 2 за **кадмий** в замразени миди (*Mytilus chilensis*) от Чили
- **Norovirus (genogroup G II)** в миди (*Ruditapes decussatus*) от Тунис и Виетнам

Мазнини и масла 1 нотификация - липсва декларация за внос на сусамово олио от Япония

Сладкарски изделия- 1 нотификация за **високо съдържание на сулфит** в сушено киви от Китай

Безалкохолни напитки – 2 нотификации:

- високо съдържание на **оцветител E 110 - Sunset Yellow FCF** в газирани оранжеви безалкохолни напитки от Саудитска Арабия
- недекларирания **оцветител E 102 - тартразин** и **оцветител E127 - еритрозин** в плодови сокове от Филипините

Супи, бульони и сосове 1 нотификация за неразрешено използване на **оцветител E110 - Sunset Yellow FCF (0.01%)** в сос от Доминиканската република

Месо и продукти от месо (различно от птиче) – 9 нотификации за **Шига токсин** продуцираща *Escherichia coli* в замразено агнешко месо от Нова Зеландия

Месо от домашни птици и продукти получени от него – 6 нотификации:

- **Salmonella група C** в замразени пуешки гърди от Бразилия (5)
- **Salmonella spp.** в месни заготовки от Бразилия

Други – 3 нотификации :

- неоторизирано използване на **оцветител E 110 - Sunset Yellow FCF** в бисквити различни аромати от Доминиканската република
- **екскременти от гризачи** в различни хранителни продукти от Бангладеш (2)

Информационни нотификации

Нотификации за проследяване – 35 подадени сигнала за месеца (13% от всички нотификации за месеца). Те се разпределят в следните категории:

Какао и продукти от какао, кафе и чай – 6 нотификации:

- **антрахинон** в черен чай от Германия, Шри Ланка, Китай
- **имидаклоприд и толфенпирад** в чай от Китай; **имидаклоприд и антрахинон** в черен чай от Германия
- **карбендазим и антрахинон** в зелен чай от Китай

Риба и рибни продукти – 1 нотификация за неразрешено използване на **оцветител E 110 - Sunset Yellow FCF** и на **оцветител E124 - Ponceau 4R / кохинил червено A/** в херинга филе от Литва

Фуражни суровини – 1 нотификация за **наличие на ДНК** от преживни животни в храна за риби от Италия

Сладкарски изделия – 1 нотификация за **високо съдържание на оцветител E 127 - еритрозин** в коктейлни черешки от Италия

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 10 нотификации:

- **магнезиев аспартат** в хранителни добавки от Холандия, Швеция (2), САЩ (2), Норвегия
- **ванадий** в хранителна добавка от Обединеното кралство
- **винпоцетин** в хранителна добавка от Съединените щати

- **неразрешено пускане на пазара** на хранителна добавка, съдържаща Сена (Cassia Angustifolia) от Индия
- **Synsepalum dulcificum** в хранителни добавки от САЩ;

Птиче месо и продукти получени от него 1 нотификация за **неоторизиран производител** на патешко месо от Полша

Месо и продукти получени от месо (различно от птиче) – 2 нотификации:

- **недостатъчно етикетиране** на охладено говеждо месо от Полша
- **метални фрагменти** в месо от Австрия

Храна за домашни любимци – 1 нотификация за **метални парчета** в трева за котки от Германия

Фуражни суровини – 4 нотификации:

- 3 за **Salmonella Agona** в рапично брашно от Германия
- **диоксини** в хидрогенирана мастна киселина от Испания

Материали в контакт с храни – 1 нотификация за наличие на **формалдехид** в меламинови плочки от Китай

Плодове и зеленчуци 1 нотификация за наличие на **минерално масло** в сушени стафиди от Иран, пакетирани в Чешката република

Билки и подправки - 1 нотификация за - **неразрешено използване на оцветител E124 - Ponceau 4R / кохинил червено А** в масла с тандури от неизвестен произход, през Обединеното кралство

Супи, бульони, сосове и подправки – 1 нотификация за **развален сос „Satay“** от Холандия

Нотификации за насочване на вниманието - 63 подадени сигнала към системата за известяване (24% от всички нотификации за месеца). Разпределят се в следните категории:

Риба и рибни продукти -10 нотификации:

- **Listeria monocytogenes** в охладена пушена съомга от Литва и Полша (2)
- 2 за **недекларирани яйца** в състава на замразени рулца от раци (сурими) от Китай
- **живак** в охладени риба тон от Испания, в акула от Намибия и риба меч от Испания
- 2 при **опаразитяване с Anisakis** (масивна наличие на живи ларви) в морски дявол (Lophius piscatorius) от Франция

Двучерупчести мекотели и продукти получени от тях – 3 нотификации за **Norovirus (група II / 25гр)** в миди (Meretrix lyrata) от Виетнам

Плодове и зеленчуци – 19 нотификации:

- В патладжани: **метомил и протиофос и динотефуран** от Тайланд; **хлорат** от Франция; **форметанат** от Турция
- в спанак : **кадмий** от Белгия; **карбендазим** от Виетнам
- **диметоат** в бамя от Тайланд
- **Escherichia coli** в готови за консумация плодове от хлебно дърво от Тайланд
- **сулфит** в сушени сини сливи от Узбекистан
- **фосмет** в портокали от Гърция
- **карбофуран** в боб от Камбоджа
- **диметоат** в бамя от Индия
- 3 за **фозалон и хексаконазол и фентоат (0.06)** в китайски целина от Камбоджа
- **Наличие на вирус на хепатит А** (148,3 копия) в замразени ягоди от Мароко
- **Salmonella** във водата от спанак при измиването му от Тайланд
- **Шига токсин продуцираща Escherichia coli** в чери домати от Мароко

- **Listeria monocytogenes** в прясна рукола от Норвегия

Какао и продукти от какао, кафе и чай – 2 нотификации:

- антрахинон в зелен чай от Шри Ланка
- процимидон, бупрофезин , ацетамиприд и имидаклоприд и неразрешено вещество изофенфос-метил в зелен чай от Китай

Билки и подправки 2 нотификации:

- триазофоз в кърри от Индия
- охратоксин А в смляно индийско орехче от Испания

Материали в контакт с храни 9 нотификации:

- окисляване на вътрешното покритие на метални съдове от Хонг Конг
- 2 за съдържание на формалдехид и високо ниво на меламина в изделия от Китай
- 3 за наличие на първични ароматни амини в пластмасова кофа и шпатула от Китай
- олово в порцеланови артикули от Китай
- наличие на кадмий и олово в декорирани чаши от Чешката република

Фуражни суровини – 1 нотификация за афлатоксини в царевича от Индия

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни - 4 нотификации:

- ванадий, бор цитрат, селен хелат, меден хелат, манган хелат, хром и молибден хелат в хранителни добавки от САЩ
- 2 за магнезиев аспартат в хранителни добавки и 1 за борен глицинат от САЩ

Птиче месо и получени от него – 3 нотификации:

- **Salmonella spp.** в замразено птиче месо от Полша и **Campylobacter jejuni** в охладено пилешко месо от Германия
- **Salmonella Enteritidis** в месо от домашни птици, обработвани в Полша

Месо и продукти от месо (различно от птиче) – 4 нотификации

- соя в колбаси от Полша; Шига токсин продуцираща **Escherichia coli** и **Salmonella spp.** в колбаси от Испания
- **Salmonella Derby** и **Salmonella Typhimurium** в охладена свинска карантия от Германия

Фуражни добавки – 1 нотификация за хлорамфеникол в рибофлавин от Китай

Ядки, продукти от ядки и семена – 2 нотификации:

- афлатоксини в фъстъчени ядки от Индия
- неподходящи органолептични характеристики (лош мирис, горчив вкус) на сусам от Индия

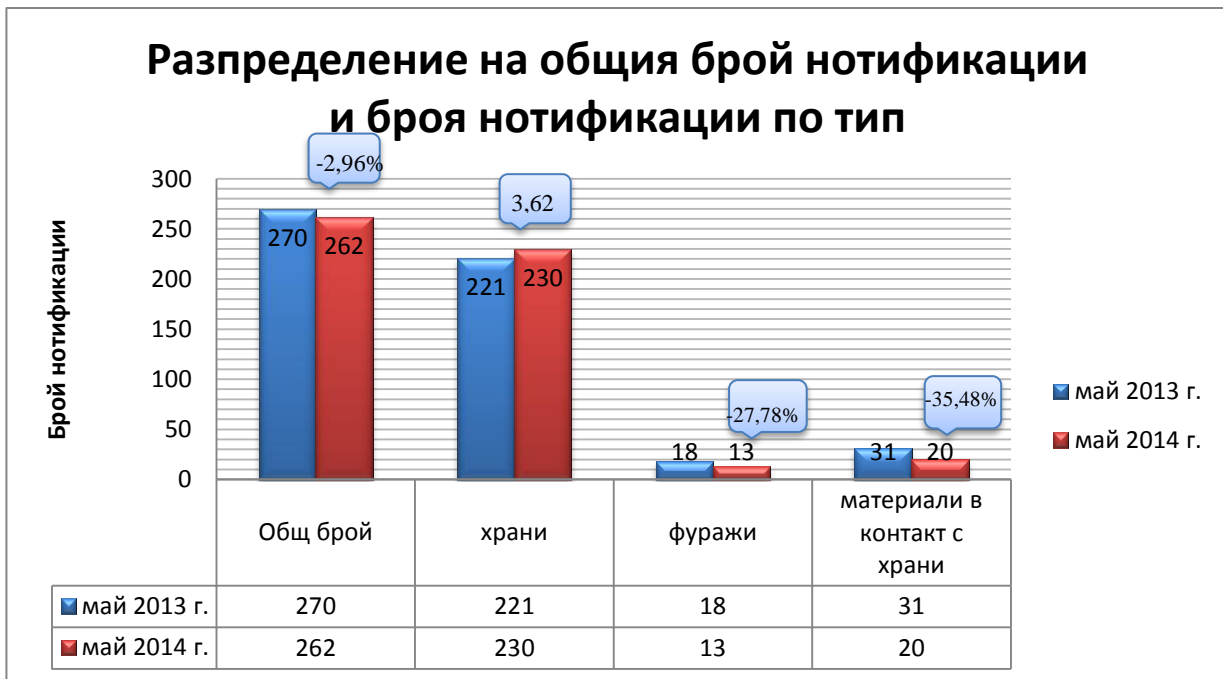
Полуфабрикати и snackове – 1 нотификация за **Salmonella spp. в пиле с бадеми и табуле от Белгия**

Други: 1 нотификация за недеклаирано мляко в състава на подправка леща от Обединеното кралство

Анализ на тенденциите

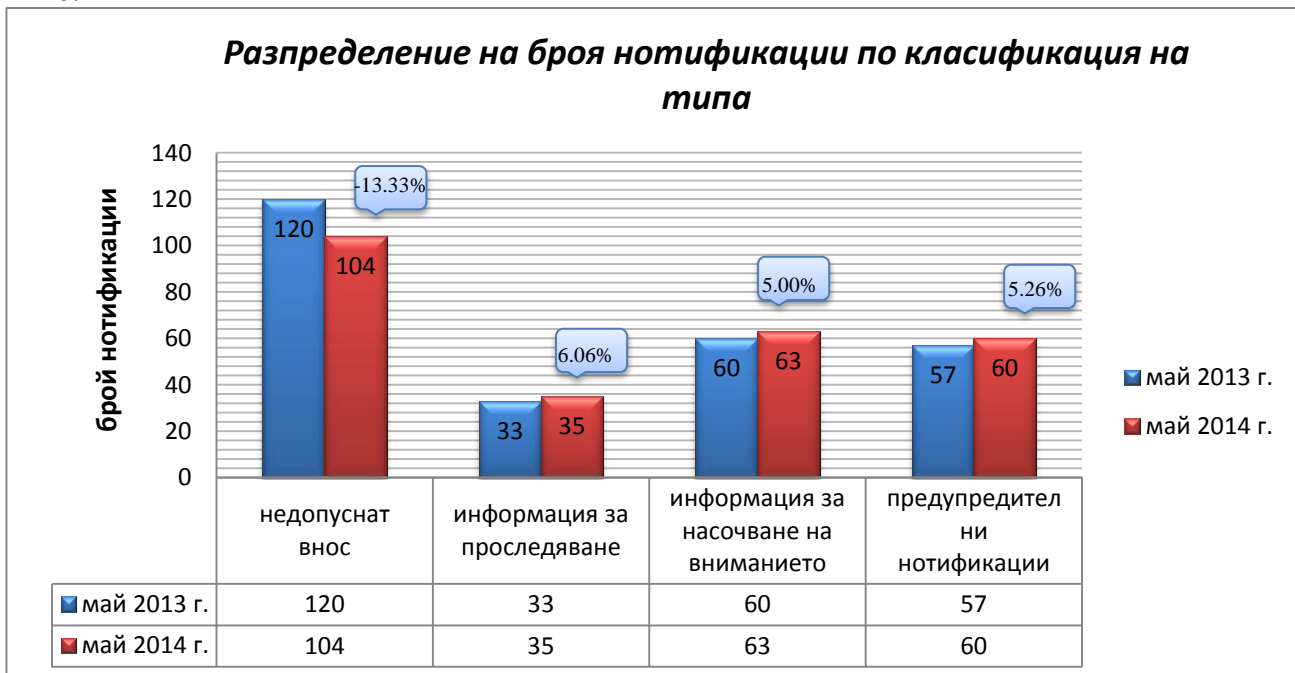
Сравняваме броя нотификации – общо и по групи за м. Май 2013 г. и м. Май 2014 г.

На фиг. 2 са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Вижда се, че основната тенденция най-големият брой нотификации да бъде в групата на храните се запазва.

Фиг. 2 Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации по тип

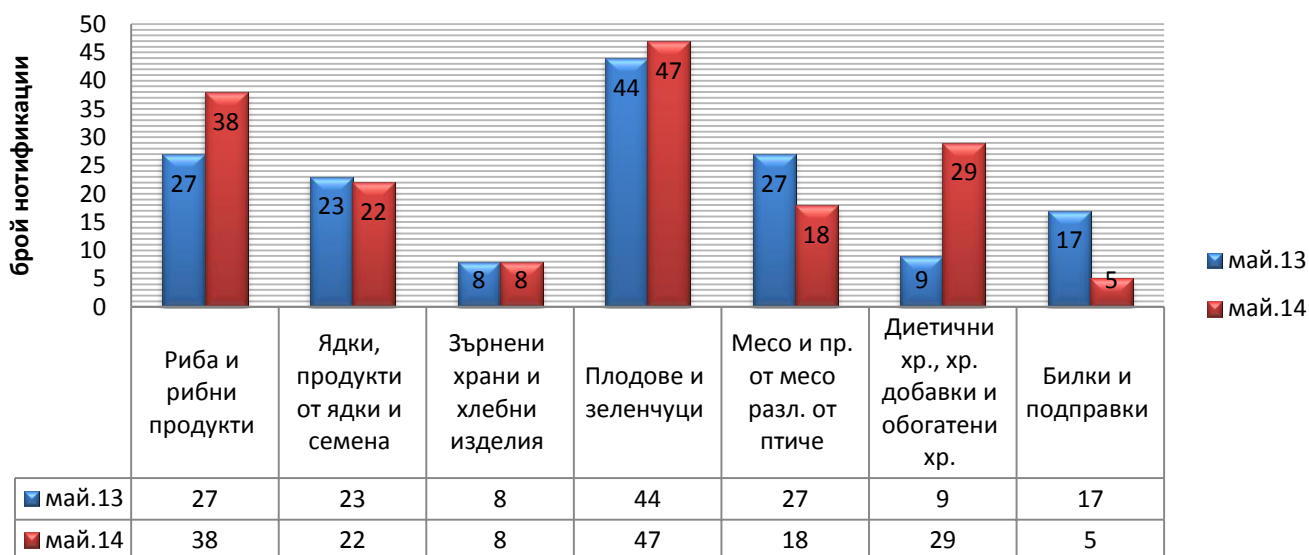
Най-голям брой и в двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос, както се вижда от фиг. 3. Нотификациите в раздели „информация за проследяване“, „информация за насочване на вниманието“ и „предупредителни нотификации“ запазват приблизително еднакво ниво.

Фиг. 3 Разпределение на броя нотификации по класификация на типа

На фигура 4 са представени категориите хранителни продукти, за които има най-голям брой нотификации – това са риба и рибни продукти; плодове и зеленчуци; ядки, продукти от ядки и семена; зърнени и хлебни продукти; билки и подправки; месо и месни продукти (с изключение на пилешко); диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни. Нотификациите в тези групи заемат около 80% от общия брой нотификации за храни в съответните периоди.

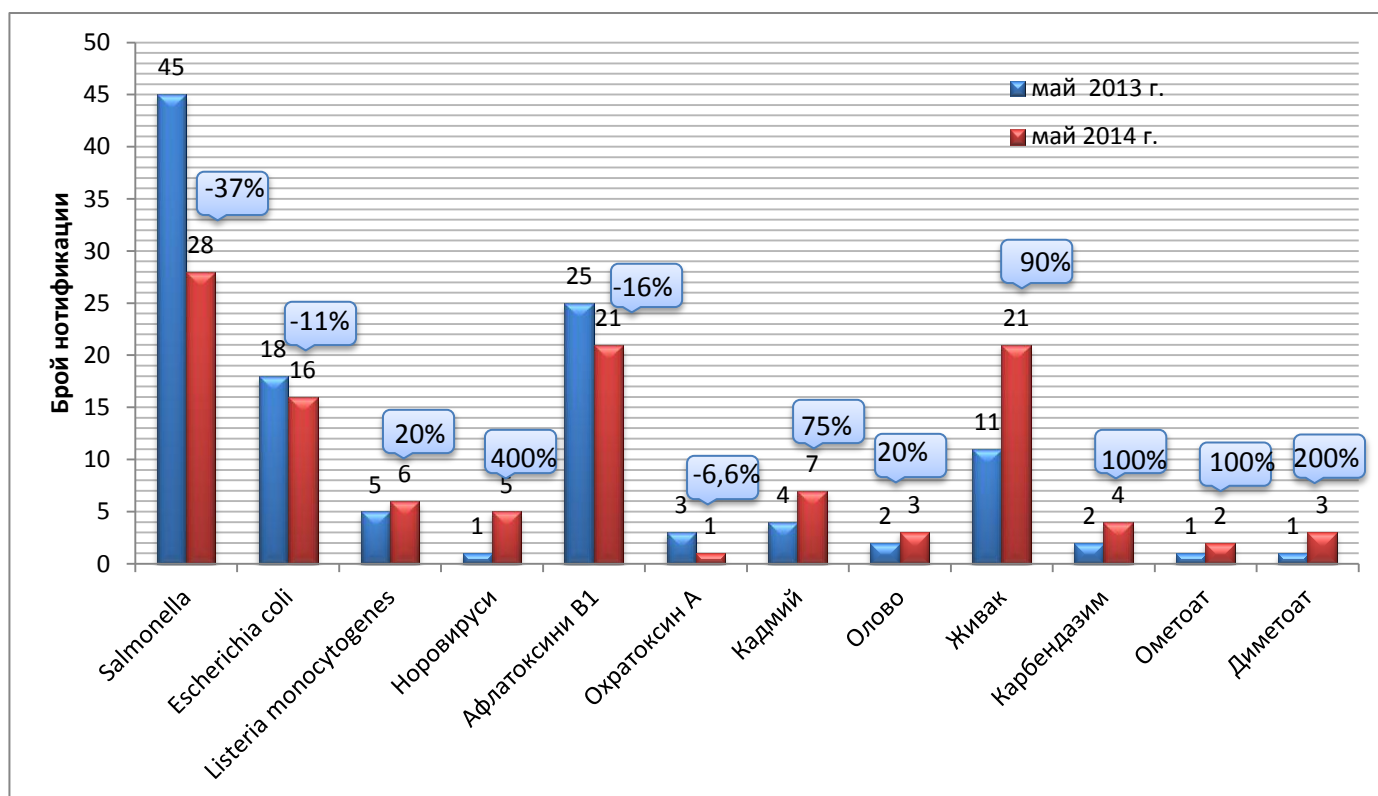
Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

Вижда се, че има известно намаляване на броя нотификации по групите продукти, с изключение на групата плодове и зеленчуци.

На фиг.5 показва сравнителни данни за някои основни причини за нотифициране. За 2014г. се наблюдава намаление на нотификациите причинени от патогенни микроорганизми *Salmonella* (-37%), *Escherichia coli* (-11%) и увеличение на *Listeria monocytogenes c* (20%). При афлатоксините се наблюдава увеличение с (400%) . При тежките метали се наблюдава увеличение като при живака е с (90%), при оловото с (20%) и при кадмия с (75%). При пестицидите също се наблюдава увеличение в сравнение с 2013 година. Увеличението е следното: при Карбендазим е с (100%) при Ометоат с (100%) и при Диметоат (200%).

От обобщените данни за месеците май 2013г. и май 2014г. се наблюдава намаление на подадените сигнали свързани с *Salmonella* (-37%) и *Escherichia coli* (-11%) и увеличение на сигналите за норовируси (400%) и *Listeria monocytogenes* (20%). При микотоксините се данните са почти без промяна за двете години. При тежките метали има повишение на подадените сигнали, като при живака е с 90%. При пестицидите се наблюдават ниски нива, като за 2014г. резултатите са малко по-високи.

Приложение 1

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи.

Под формата на мрежа се създава система за бързо предупреждение за пряк или косвен риск за здравето на човека, произтичащ от храни или фуражи. В нея участват държавите членки, Комисията и Европейският орган по безопасност на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

Данните от системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) са достъпни чрез портал на адрес <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/#>.

2. Правно основание.

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) се основава на Регламент (ЕО) № 178/2002, като с член 50 се създава система за бързо предупреждение за храни и фуражи. Условието и мерките за прилагането ѝ са описани в Регламент (ЕО) № 16/2011.

3. Видове нотификации.

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос – касае пратка с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, здравето на животните или околната среда.

3.3. Информативни нотификации - които са: за проследяване или за насочване на вниманието. Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация.

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на Българска агенция по безопасност на храните (<http://www.babh.government.bg/bg/actualno-risk-evaluation.html>) и Националния фокален център на EFSA (http://focalpointbg.com/index.php?option=com_content&view=article&id=59&Itemid=78&lang=bg) към Центъра за оценка на риска.

23.06.2014Г.

Изготвил:
В. Евтимова
мл.експерт ЦОР